

מחודדים

ת"ר ושינתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5.)

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה העומדים בין בים ובין ביבשה המקום ירחם עליהם ויחשיבם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפילה לאורה ומשעבוד לגאולה השתא בעגלה ובזמן קריב ונאמר אמן:

סיכומי דף היומי
 מערכת: 073-249-0403
 sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ
 הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
 נלב"ע כ"ו ניסן תשע"ז

גליון
 357

גליון זה הוקדש

ע"י כולל יום שישי ללימוד תורת האור החיים הקדוש 'אור אליהו' לעילוי נשמת הרה"ח אליהו קרעפל ז"ל בן ברוך הנו"מ מאריא נלב"ע בלי זשי"ק י"ד תמוז תשפ"ד

בבא בתרא דף כ"ה. יום שב"ק פרשת בלק י"ד תמוז תשפ"ד

דף כ"ה - ע"א

הרחקות. רוחות. שכינה. סוגיית חרדל משנה. מרחיקים נבלות וקברות ובורסקי מהעיר חמישים אמה - משום ריח רע.

אין עושים בורסקי אלא למזרח העיר, שאין רוח מזרחית קשה, לרבי עקיבא: לכל רוח הוא עושה ומרחיק חמישים אמה חוץ מצד מערב של העיר שאינו עושה כל עיקר, שסובר שהשכינה שוכנת שם.

מרחיקים מים ששורים בו פשתן מהירק, כרישים מהבצלים, חרדל מהדבורים, לרבי יוסי: מותר בחרדל.

ד' רוחות נושבות כל יום, ורוח צפונית מנשבת עם כל הרוחות שהיא רכה ומתוקה וצלולה, שאלמלי כן אין העולם מתקיים אפילו שעה אחת. רוח דרומית קשה מכולם, ואלמלי מלאך בן נץ מעמידה בכנפיו מחרבת העולם.

שכינה - לרבי עקיבא: במערב, וכן דעת רבי יהושע בן לוי ורבי אבהו, שלכן נקרא מזרח אוריה שהוא לשון אור י-ה שהשכינה במערב ופניו למזרח, לרבי ישמעאל: שכינה בכל מקום וכן דעת רבי אושעיא, ולכן אמר רב ששת למשמש שיעמידו להתפלל בכל מקום חוץ ממזרח שכך מורים עובדי כוכבים.

משה רבינו דימה את התורה לד' רוחות - שכשם שאי אפשר בלי הם כך אי אפשר לעולם בלי תורה, שנאמר 'ערוף כמטר לקחי' - זו רוח מערבית שבא מאחוריו של עולם, 'תזל כטל אמרתי' - זו רוח צפונית שמחמת שמביאה רעבון והזהב בזול, 'כשעירים עלי דשא' - זו רוח מזרחית שמסערת כל העולם כש-ד, 'וכרביבים עלי עשב' - זו רוח דרומית שמעלה רביבים ומגדלת עשבים.

דף כ"ה - ע"ב

מהלך החמה: זורחת מהמזרח, ביום ארוך מצד מזרחית צפונית וסובבת דרך דרום לצד מעריב ושוקעת בצד מערבית צפונית, וביום קצר זורחת מצד מזרחית דרומית ושוקעת בצד מערבית דרומית. לרבי אליעזר: - בלילה עולה לרקיע והולכת רוח צפונית בגג הרקיע, מפני שיש לעולם ג' דפנות ואין לה דופן צפונית. לרבי יהושע: - העולם מוקף מכל הרוחות, ובשעת השקיעה החמה נכנסת דרך חלון וסובבת דרך צפון למטה מהארץ.

'מן החדר תבוא סופה וממזרים קרה מנשמת א-ל יתן קרח ורוחב מים במוצק': 'מן החדר תבוא סופה' - זו רוח דרומית שמשם באה הסערה, 'וממזרים קרה' - זו רוח צפונית

לשיטת רבי אליעזר כיון שהדופן פרוצה, 'מנשמת א-ל יתן קרח' - זו רוח מערבית, 'ורוחב מים במוצק' - זו רוח מזרחית שמביאה הגשם כשבא בשופכים, וכשבא בנוח בא מצד דרום.

'מצפון זהב יאתה' - זו רוח צפונית, שמפזרת העננים והעולם מתחמם והגשמים נעצרים, ומביאה רעבון והזהב זול.

מיום שחרב בית המקדש לא הוגשמה רוח דרומית להביא רביבים טובים.

'יפתח ה' לך את אוצרו הטוב' - בזמן שישראל עושים רצון המקום והם על אדמתם גשמים יורדים מאוצר טוב, ומשחרב בית המקדש אין הגשמים יורדים מהאוצר טוב.

הרוצה שיחכים - יחזיר פניו בתפילתו לדרום, הרוצה להעשיר - לרבי יצחק יחזיר פניו לצד צפון, לרבי יהושע בן לוי: לעולם יצדד מעט לצד דרום שמתוך שמתחכם מתעשר, ולא לגמרי שהרי לרבי יהושע בן לוי שכינה בצד מערב.

בבל בצד צפון של ארץ ישראל, לפיכך כשמתפללים שם יצדדו לדרום כדי שיהיו פונים לצד ירושלים.

חרדל - לתנא קמא: מרחיקים אותו מן הדבורים, לרבי יוסי: אין צריך להרחיק, שגם הדבורים מזיקים לחרדל.

משנה. מרחיקים האילן מהבור כ"ה אמה, ובחרוב ושקמה ששורשיהם מרובים - חמישים אמה, בין שהבור למטה ואילן למעלה או האילן מן הצד - שהשורשים הולך ומזיק לבור, בין שהבור למעלה ואילן למטה - שהם הולכות תחת קרקע הבור ונעשה חלודה.

אם הבור קדם לאילן - קוצץ האילן ובעל הבור נותן דמים, שנטע ברשות, שאין האילן מזיק עד לאחר זמן, ולא חיבוהו חכמים לקוץ בלי דמים, אם אילן קודם - לא יקוץ, ספק - לא יקוץ, לרבי יוסי: אע"פ שהבור קודם לא יקוץ, שזה חופר בתוך שלו וזה נוטע בתוך שלו, הלכה כרבי יוסי.

בבא בתרא דף כ"ו. יום א' פרשת פינחס ט"ו תמוז תשפ"ד

יום זה הוקדש לכבוד יומא דהילולא של

האור החיים הקדוש

ע"י פטרוני כולל 'אור אליהו' ללימוד תורת האור החיים הקדוש וזכותו הגדולה יגן עליו להתברך במילי דמיטב ובסייעתא דשמיא

דף כ"ו - ע"א

דיני קציצת אילן. מיצר שהחזיקו בו רבים

לרבי יוסי נוטע אדם אילן בתוך שלו סמוך לבור חבירו גם שהשורשים הולך ומזיק לבור. והלכה כרבי יוסי שעל הניזק להרחיק עצמו, ואם ההיזק יוצא מתחת יד המזיק ישירות על הניזק הם גירי דיליה ואסור, וכגון באופן שכשבעל העליה רוחץ ידיו גופל המים מידו לבית התחתון.

סוּחַט שִׁמּוֹן מְשׁוּמְשׁוּם שמכח מכות המכתש רועד הבית אשר בשכונתו, באופן שאם היה מונח על חומת הבית כד מכוסה בכיסוי והכיסוי מתנענע - אסור לו להשתמש בריחיים גם לרבי יוסי, שמודה רבי יוסי בגירי דיליה.

המנפץ פשתן ומה שיוצא נופל על בני אדם, למר בר רב אשי: אסור גם לרבי יוסי, והוא בכלל גירי דיליה אף על פי שהרוח מסייעת, כמו שמצינו במלאכת זורה בשבת שהרוח מסייעת שחיבי. **לרבינא:** מותר, ואינו דומה למלאכת זורה, שהתורה אסרה מלאכת מחשבת ונתקיים מחשבתו והרוח סייעו, אבל המנפץ פשתן אינו רוצה שיצא הפשתן מביתו, ולכן גץ היוצא מתחת הפטיש והזיק חייב לשלם, שרוצה שיצא הגץ מחוץ לביתו ולא ידליק ביתו.

משנה. לא יטע אילן סמוך לשדה חבירו, שכשחורש האילנות לא יכניס המחרישה לתוך שדה חבירו, אלא אם כן הרחיק בארץ ישראל ד' אמות, ובבבל שהמחרישה קצרה ב' אמות, ובין שדה אילן לשדה גפנים צריך יותר מד' אמות.

אם יש גדר בין השדות - מותר לסמוך האילנות עד הגדר. אילן שמוציא קב פירות אסור לקוצצו, וכמו שאמר רבי חנינא על בנו שכחת.

היו שורשי האילן יוצא בשדה חבירו - מותר לבעל השדה לקצוץ ג' טפחים כדי שלא יעכב המחרישה, ואם היה חופר בור שיח ומערה מותר לירד ולקצוץ יותר והעצים שלו.

דף כ"ו - ע"ב

לרב פפא היה דקלים במיצר שדה של רב הונא בריה דרב יהושע, והיה רב הונא בריה דרב יהושע קוצץ השורשים שהיו מפריעים לו לחפור בורות שיחין ומערות, ורב פפא עיכבו משום שהחזיק בשדה כדי שילכו שם השורשים, וכדין רבים שהחזיקו דרך ברשות יחיד שאסור לבעל הרשות לקלקל, ולא שמעו לו כיון שהיו השורשים חוץ מט"ז אמות מהאילן ואינו נצרך ליניקת האילן ורשאי לקוצצו.

היו שורשי האילן יוצא לתוך שדה חבירו - קוצץ עד ג' טפחים בעומק האדמה, ואם חופר בור שיח ומערה קוצץ יותר, מה שקוצץ עד ט"ז אמה העצים של בעל האילן, חוץ לט"ז אמה קוצץ והעצים לבעל הקרקע.

שורשי אילן הדיוט שבאים בשל הקדש - אסור ליהנות מהם מדרבנן, ואם נהנה לא מעל. והטעם: או משום שהשורשים הולכים אחר האילן של הדיוט, וגם אם הולכים לאחר השדה יש סוברים שאינו מועלים בגידולים שגידלו לאחר שנתקדש השדה. וכן שורשי הקדש שבאים בשל הדיוט אין נהנים ואין מועלים בהם, כיון שגדלו לאחר שנתקדש האילן, **לרבינא:** כל שהוא תוך ט"ז אמה של האילן הולכים לאחר האילן, וכל שהוא חוץ מט"ז מהאילן הולכים לאחר השדה.

בבא בתרא דף כ"ז. יום ב' פרשת פינחס ט"ז תמוז תשפ"ד

נטיעות ילדות. תוספות בערב שביעית. אילן הסמוך למיצר חבירו או רה"ר. חלל ובור תחת רשות הרבים.

דף כ"ז - ע"א

אילן שסמוך למיצר חבירו בתוך ט"ז אמה, לעולא גזלן הוא שיונק משדה חבירו ואין מביאים ביכורים מפירות האילן שבביכורים נאמר 'אשר תביא מארצך'.

עשר נטיעות ילדות שמפוזרות בבית סאה שהוא חמישים אמה על חמישים אמה שהוא סך הכל שני אלפים וחמש מאות אמות, חורשים הבית סאה בערב שביעית עד ראש השנה,

אף על פי שתוספת שביעית בערב שביעית אסור מן התורה, שונה נטיעות ילדות שמותר לחרוש מהלכה למשה מסיני כדי שלא יבשו. לתנא זה שהאילנות צריכות יניקות של כל הבית סאה, נמצא שכל אילן יונק מאתים וחמשים אמות סביבו (01:0052 = 01:0052) והוא פחות משיטת עולא שכל אילן יונק אלף כ"ד אמה סביבו שהרי לדבריו כל אילן יונק ט"ז אמה לכל צד שהוא אלף וכ"ד אמה (23X23= 4201) (להו"א בש"ס שעולא מיירי בריבוע).

שיעור תוספות בערב שביעית, בשדה לבן אין חורשים אלא עד הפסח, בשדה אילן שיש בו ג' אילנות גדולים מפוזר בבית סאה אפילו אם הם של ג' בני אדם חורשים כל הבית סאה עד חג השבועות. לתנא זה נמצא שכל אילן יונק תתל"ג אמות ושליש אמה (3:0052=3.338), ואינו סתירה לשיטת עולא שסובר כל אילן יונק ט"ז אמה סביבו, שהרי התנא שדייק מיירי בריבוע, ועולא מדבר בעיגול שסביב לאילן ולא דק לחומרא בחצי אמה, והוא קטן יותר מריבוע שהרי הריבוע מחמת האלכסון הוא יותר גדול ולכן בעיגול יונק כל אילן תשע"ח אמות ובריבוע יונק תתל"ג.

הקונה אילן וקרקע מביא וקונה, לעולא הוא אם קנה קרקע ט"ז אמה סביב האילן.

קנה שני אילנות בתוך של חבירו מביא ואינו קורא, קנה שלשה אילנות מביא וקורא שקנה גם קרקע ולעולא שקנה ט"ז אמה.

קרקע כל שהיא חייב בפאה וכותבים עליו פרוזבול ונקנים עמה נכסים שאין להם אחריות בקניין אגב, וחייב בביכורים, ולעולא הוא בחיטים שאינם צריכים יניקה ט"ז אמה כבאילנות.

דף כ"ז - ע"ב

אילן שמקצתו בארץ ומקצתו בחוץ לארץ, לרבי: טבל וחולין מעורבים זה בזה, גם אם הסלע מפסיק באמצע השורשים ואין הצדדים יכולים לינק זה מזה, כיון שהאילן נעשה אחד למעלה מהשורשים, **לרבן שמעון בן גמליאל:** חלק האילן שגדל בארץ ישראל חייב וחלק האילן שגדל בחוץ לארץ פטור, ואם כל האילן בחוץ לארץ פטור, **לעולא:** אם האילן תוך ט"ז אמה לארץ ישראל גם לרשב"ג טבל וחולין מעורבים זה בזה, ואם סלע מפסיק השורשים באופן שאינו יונק מארץ ישראל אין בו טבל.

אילן הסמוך למיצר בתוך ט"ז אמה לעולא גזלן הוא מפני שיונק משדה חבירו, אף על פי שהשורשים מתפשטים יותר מכך שהרי מרחיקים האילן מהבור כ"ה אמה מפני שהשורשים מתפשט, מכל מקום אינו יונק ומחליש שדה חבירו אלא עד ט"ז אמה.

אילן שסמוך למיצר חבירו, לרב דימי אמר רבי יוחנן: גזלן הוא ואין מביאים ממנו ביכורים וכשיטת עולא, **לרבין** אמר רבי יוחנן: מביא וקורא שעל מנת כן הנחיל יהושע את הארץ והתנה עמהם שלא יקפידו על כך, וכן באילן שנוטה לחצר חבירו.

משנה. אילן שנוטה לשדה חבירו, לת"ק: קוצץ הענפים עד גובה מלא המרדע כשמרים להכות הבהמה כשחורש בה, ואילנות חרוב ושקמה שצילם מרובה ומזיק השדה קוצץ כל מה שנוטה לתוך השדה, **לאבא שאול:** הוא הדין בכל אילני סרק, ואם השדה ארץ יבשה וצריך להשקות תדיר קוצץ כל מה שנוטה לתוך השדה אפילו אילני פירות מפני שהענפים מעכב מי הגשמים.

משנה. אילן שנוטה לרשות הרבים, לת"ק: קוצץ כדי שיהא גמל עובר ורוכבו עליו, **לרבי יהודה:** לרוכב על גמל לא צריך לקצוץ משום שאפשר להרכין הראש מתי שעובר אלא קוצץ פחות מזה וכשיעור גמל טעון פשתן או חבילי זמורות,

ולהכחיש העדים, אבל מחאה אינו אלא כדי שיזהר בשטר ולחברך יש חבר ויגיע לאוזניו.

אכל ג' תאנים ביום אחד, אינה חזקה גם לרבי מאיר שסובר קירב נגיחות ביום אחד נעשה שור המועד, שצריך שיהא דומה לשור המועד והם בשלש נגיחות נפרדות ובשעת נגיחה ראשונה אין עדיין נגיחה שניה, ואף אם אכל שלש פירות צלף במשך שלשה ימים אינה חזקה כיון שהפרי השני קיים בשעת אכילת פרי ראשון רק שאינו ניכר.

**בבא בתרא דף כ"ט. יום ד' פרשת פינחס
י"ח תמוז תשפ"ד**

מחלוקות במקור חזקת ג' שנים. חזקה ברצופות.

דף כ"ט - ע"א

רבנן נחלקו על רבי ישמעאל במקור חזקת ג' שנים לרב יוסף: שלומדים ממה שאמר ירמיה בשנת העשירית לצדקיהו 'שדות בכסף יקנו וכתוב בספר וחתום', כיון שילכו בגלות בשנת האחת עשרה ולא יהא להם ג' שני חזקה לכן הזהיר להחזיק בשטרם, והש"ס דוחה שדילמא משום עצה טובה הוא וכמו שנאמר 'ונתתם בכלי חרש למען יעמדו ימים רבים'.

לרבא: למסקנא, משום שעד ג' שנים שומר השטר, וצריך למחות כדי שיזהר בשטר ומהניא המחאה גם שלא בפניו שיש לחברך עוד חברים ולחבר של החבר יש גם חברים.

(מכאן ואילך פירוש רשב"ם)

ג' שני חזקה הם ברצופות, ואם אינם רצופות יכול המרא קמא לומר שהטעם שלא מחיתי משום שראיתי שלא זרעת שנה אחת וגלית דעתך שאינה שלך, אבל אם המנהג באותו מקום שיש שאינם זורעים שנה אחר שנה כדי שלא להכחיש הקרקע ושדה זו נמצאת בין אותם שדות אין טענה עליו במה שהוא לא זרע השדה משום שאינו יכול להושיב שומר רק בשביל שדה אחת, או משום ועל ידי שאינו זורע שנה אחת משביחה השדה לשנה הבאה.

חזקת הבתים רק בג' שנים רצופות יום ולילה, ולא מחייבים המחזיק להביא עדים שיעידו בפירוש על כל הימים והלילות אלא יעידו סתם שראו דר בו ג' שנים ומסתמא אם דר שם בימים דר בו גם בלילות.

בטוען המרא קמא למחזיק באתי בג' שני חזקה ולא מצאתיך בלילה, צריך להביא עדים שהיה שם גם בלילה ע"י השכנים, או השוכרים שמעידים ששכרו הבית מהמחזיק ודרו שם ג' שנים יום ולילה, ואם המרא קמא רוכל המחזיר בעיירות גם אם לא טען טוענים בשבילו וצריך המחזיק עדים שהחזיק בו יום ולילה ולא יצא אפילו לילה אחת. שוכרים ששכרו הבית שמעידים ששכרו ממחזיק ודרו שם ג' שנים יום ולילה, אינם נאמנים אלא אם דמי השכירות בידם ואם כבר שילמו שכירות למחזיק הרי הם נוגעים בעדות להעיד בשביל המחזיק שלא יתבע אותם מרא קמא לשלם.

דף כ"ט - ע"ב

חנניות שמוכרים לחם ויין אינו יכול המרא קמא לטעון כיון שלא היית שם בלילות גלית דעתך שאינה שלך, שאין דירתם אלא ביום והוי חזקה אע"ג שלא החזיק רצופות.

שניים שהחזיקו בעבד כל אחד בג' שנים מפוזרות אינה חזקה נגד המרא קמא, ואם כתבו שטר חלוקה שיעבוד שנה לזה ושנה לזה כיון שיש לשטר קול ולא מיחה על חלוקת השותפות הוא חזקה מג' שנים ראשונים שחזקתם מצטרפת לג' שנים ואינו יכול לטעון שלא מיחה משום שראה שמחזיקים בשנים מפוזרות.

אכל פירות כל השדה חוץ מבית רובע קנה כולה חוץ

לרבי שמעון קוצץ כל מה שמאהיל על רשות הרבים שמא יפול כזית מת אצל האילן והענפים מאהיל עליו ועל העוברי דרכים ומביאים עליהם טומאה.

חלל ובור שיח ומערה תחת רשות הרבים, לת"ק: אין עושים אפילו פתחו ברשות היחיד, **רבי אליעזר:** מתיר אם התקרה חזקה שתהא עגלה מהלכת וטעונה אבנים, ואע"ג שסופה שתתלע ותפתח ברשות הרבים.

התנא במשנה שסובר שקוצץ הענפים כדי שיהא הגמל עובר ורוכבו עליו, לריש לקיש: אע"ג שחוזר וגודל היינו כשיטת רבי אליעזר הסובר שמותר לעשות חלל תחת רשות הרבים אע"ג שסופה ליפול לאחר זמן, אבל לשיטת חכמים שאסור לחפור בור משום שסופו להזיק בני רשות הרבים, הוא הדין שקוצצים כל הענפים שעל רשות הרבים, **לרבי יוחנן:** גם לרבנן מחמירים רק בבור שמא יתלע הכיסוי ולא ידע מזה, אבל הענפים בזמן שיפריע לבני רשות הרבים קוצץ.

הדרן עלך פרק לא יחפור

הרוצה שיחכים יעסוק בדיני ממונות שהם כמעין הנובע, ובזכות חיזוק לימוד התורה יחיש וימהר לגאלנו במהרה ע"י משיח צדקנו במהרה בימינו

**בבא בתרא דף כ"ח. יום ג' פרשת פינחס
צום י"ז תמוז תשפ"ד**

פרק שלישי - חזקת הבתים

דיני חזקה. חזקה שאין עמה טענה. מחאה שלא בפניו.

דף כ"ח - ע"א

משנה. המחזיק בקרקע שלשה שנים וערער עליו בעלים ראשונים והמחזיק אומר מכרת לי ואבד שטרי, אם אכל כל הראוי לצאת ממנה בג' שנים החזקה מועלת בשבילו במקום שטר.

בית בור שיח מערה שובך מרחץ בית הבד בית השלחן ועבדים וכל שעושה פירות תדיר חזקתם שלשה שנים מיום ליום.

שדה הבעל שאינה עושה פירות אלא פעם אחת בשנה חזקתה שלשה שנים ולא מיום ליום, **לרבי ישמעאל:** שלשה חדשים בסוף שנה ראשונה שנה אמצעית ושלשה חדשים ראשונים של שנה שלישית סך הכל י"ח חדשים, **לרבי עקיבא:** חודש בשנה ראשונה י"ב חודש בשנה שניה וחודש בשנה אחרונה סך הכל י"ד חדשים.

שדה אילן שהפירות נלקטים לפרקים לרבי ישמעאל כנס יין של גפנים מסק זית כינס תאנים הרי אלו שלשה שנים.

מקור שחזקה שלשה שנים, להולכי אושא שלומדים משור שיוצא מחזקת תם לאחר שלשה נגיחות ונעשה מועד גם שעדיין לא נגח פעם רביעית.

דף כ"ח - ע"ב

חזקה שאין עמה טענה, אינה חזקה גם להולכי אושא שחזקה שלשה שנים לומדים משור המועד, שלא נעשה של המחזיק בלי טענה וזה רק להעמידו ברשותו כשטוען שקנה (הוי אמינא בש"ס שנעשה של המחזיק מטעם מחילה, או שמדובר בטוען שקינתי מפלוני שאמר לי שקנה ממך).

מחאה שלא בפניו הוא מחאה, גם להולכי אושא אע"פ ששור אינו נעשה מועד רק כשמעידים בו בפני הבעלים הוא משום שנאמר 'והועד בבעליו' ועדות צריך להיות בפניו שידע לטעון

ג' שנים אחרונים, ואין לך מחאה ממרא קמא גדולה מזו שכתב שטר מכירה על השדה לאחר.

בבא בתרא דף ל"א. יום ו' פרשת פינחס כ"ט תמוז תשפ"ד

זה וזה אומרים של אבותי. כיתי עדים המכחישות זו את זו.

דף ל"א - ע"א

זה אומר של אבותי וזה אומר של אבותי ויש לאחד עדים שהיה של האבות והשני מביא רק עדי חזקה, ס"ד לרבה שהמחזיק נאמן במיגו שהיה יכול לטעון שלקחה ממנו, הקשה עליו אביי שהוא מיגו נגד עדים שהרי עדים מכחישים אותו במה שאמר שהיה של אבותי וחזקה שאין עמה טענה היא שהרי טענתו שקר, והלכה כאביי. חזר וטוען שלקחה ממנו ומתרץ דבריו הראשונים שהיה מובטח שהקרקע שהוא שלו כאילו ירשה מאבותיו, לעולא: יכול לחזור ולטעון לתרץ דבריו הראשונים אע"פ שמכחיש קצת דבריו הראשונים, לנהרדעי: אינו חוזר וטוען, והלכה כשיטת עולא וטוען וחוזר וטוען. מודה עולא שאם אמר מתחילה של אבותי ולא של אבותיך שאינו חוזר וטוען, וכן אם לא חזר וטען אלא לאחר שיצא מבית דין שאינו חוזר וטוען משום שאוהב וקרוב לימדוהו לתרץ דבריו, ומודה נהרדעי שאם חזר וטען של אבותי שלקחו מאבותיך שנאמן, וכן אם טען מתחילה חוץ לבית דין וחזר וטען בבית דין.

דף ל"א - ע"ב

כיתי עדים שמכחישות זו את זו (כגון שנים אומרים שלוח ושנים אומרים שהלוח היה עמהם באותו היום, ולא האמינה התורה כת שניה אלא שמוזימים ראשונים ואומרים עמנו הייתם) לרב הונא: כל כת יכולה להעיד בשאר עדות שבעולם ומעמידים כל אחת בחזקת כשרות ואין פוסלים אותם מספק, לרב חסדא: לא יעידו בשום עדות שבעולם שאין מוציאים ממון מספק מיד מוחזק.

הביא עדים שהוא קרקע אבותיו וגם שאכל שני חזקה, והשני אומר של אבותי ואכל שני חזקה והביא עדים שאכל שני חזקה באותם שנים שהעידו ראשונים לטובת ראשון ולא הביא עדים של אבותיו, לרב חסדא: שעדים המכחישים זו את זו אינם נאמנים לשום עדות שבעולם אינם נאמנים גם בעדות במה שאומרים של אבותי, לרב הונא: שעדים המכחישים זו את זו יכולים להעיד בעדות אחרת. לרב נחמן, עדי חזקה נתבטלה שהרי מכחישים זה את זה, ומחזיקים הקרקע ביד זה שיש לו עדות על חזקת אבות כיון שלא נתבטל עדותו. לרבא, כיון שנתבטל עדותם בעדות חזקה של אותו קרקע לא מקבלים העדות גם בחזקת אבות שעדות אחת היא, והלכה כרב נחמן.

רב נחמן נתן קרקע שהיה עליה עדים תרי ותרי בחזקת ג' שנים למי שהעיד גם על חזקת אבות, ואחר כך הביא השני גם כן עדות של חזקת אבות, ופסק שאין לזה חזקה יותר מזה וכל דאלים גבר, ולא חוששים שמא ילגלגו הבריות על בית דין שסותרים דבריהם.

שנים אומרים מת ובאים להתיר אשת איש ואמרו שבעלה מת או גירשה, ושנים אומרים לא מת או גירשה, לא תינשא, שאשה בחזקת אשת איש היא, ואם נישאת לאחד מעדיה שאומרים מת בעלה או גירשה וגם היא אומרת ברי שהוא כך לא תצא, לרבי מנחם בר יוסי: אם נישאת לאחר שבאו עדים ואמרו לא מת או לא גירשה תצא אבל אם באו רק העדים שהיא מותרת והתירו בית דין ונישאת ואחר כך באו עדים שלא מת או לא גירשה לא תצא משום זלזול בית דין, רב נחמן: לא חזר מהפסק וסובר שלא חוששים לזלזול הבית דין משום שהרבה תנאים סוברים שלא חוששים לזלזול הבית דין.

מאותו בית רובע, לרב הונא: אם אותו בית רובע אינו בר זריעה קנה אותה אגב שדה, לרב ביבי בר אביי: אינו קונה אותה אלא אם העמיד שם בהמות ושטח שם פירות.

בבא בתרא דף ל'. יום ה' פרשת פינחס י"ט תמוז תשפ"ד

דיני טענה וחזקה

דף ל' - ע"א

יש למחזיק עדים שדר בבית ג' שנים, וטוען המרא קמא דרת רק בחדר החיצון ואני דרתי בחדר הפנימי והייתי עובר ומשתמש עימך דרך הבית החיצון, לרב נחמן: על הלוקח להביא ראיה שדר בבית ג' שנים לבד בלי המרא קמא וכדין חזקת ג' שנים שצריך להביא עדים שהחזיק בה חזקה גמורה, שהרי חזקת ג' שנים הוא ראיה במקום השטר ואילו היה מוציא שטר למרא קמא שקנה ממנו הקרקע והמרא קמא היה מערער על שטר היה מוטל על הלוקח לקיים השטר, לרבא: על המרא קמא להביא עדים שדר בחדרים הפנימי כיון שהלוקח מוחזק ויושב בה והמוכר בא להוציא ממנו והמוציא מחבירו עליו הראיה.

המוכר קרקעות דבי בר סיסין, כוונתו שמוכר כל השדות שקנה מאותו אדם ושמו בר סיסין, ואם טען על אחת מהשדות שהגם שנקרא בר סיסין מכל מקום לא קנאה מבר סיסין אלא ירושה היא, לרב נחמן: על המוכר להביא ראיה כיון שנקרא דבי בר סיסין נראה הדברים שנקרא כך מפני שקנאה ממנו, לרבא: על הלוקח להביא ראיה כיון שהמוכר מוחזק והלוקח בא להוציא ממנו ועליו הראיה.

לוקח שמחזיק בקרקע ג' שנים וטוען המרא קמא שלא מיחה משום שלא ידע שהחזיק בקרקע מפני שהיה בארץ מרחקים במקום שאין השיירות מצויות נאמן, ואם המחזיק טוען שיש לו עדים שהיה מגיע כל שנה ל' יום נאמן המרא קמא לומר שהיה טרוד כל ל' יום למכור ולקנות בשוק.

דף ל' - ע"ב

מוחזק בקרקע והודה למרא קמא שהוא מרא קמא אך אומר שקנה ממני שקנה ממנו, אע"פ שיש לו שטר ממני שמכר לו ויש לו חזקת ג' שנים כיון שהודה שהיה של מרא קמא ואינו יודע שהוא מכר למי שמכרו לו הוא חזקה שאין עמה טענה, ואם החזיק ג' שנים וטוען מרא קמא מכרה למי שמכר לו נאמן במיגו שהיה יכול לומר שהוא עצמו קנה ממנו, וכן אם יש עדים שהחזיק בה המוכר לו יום אחד שטוענים ללוקח.

המחזיק בשדה וטוען שקנה מפלוני שקנה ממך ויש לו עדים שמרא קמא יעץ לו לקנות השדה ממני שמכר לו, יכול המרא קמא לטעון שהמוכר גזלן וזה שיעצתי לך כך הוא משום שיותר נוח לי להוציא השדה ממך שהראשון היה איש קשה, וגם לחכמים שחולקים על אדמון וסוברים שהמערער על שדה והוא חתום עליה בעדות שאינו יכול לומר השני נוח לי והראשון קשה הימנו היינו משום שעשה מעשה בחתימת השטר, אבל אם לא עשה מעשה אלא דיבור הדין עם המערער והמחזיק אין לו טענה.

מחזיק שטוען שקנה הקרקע ויש לו עדים שהמערער רצה לקנות ממנו השדה יכול עדיין לערער על השדה, שיש אדם שאינו רוצה להתקוטט גם על שלו ועשוי הוא להוציא מעות ליטול שלו.

ערר על שדה, וטען המחזיק שקנה מפלוני ואכל שני חזקה, והמערער מוציא שטר שהוא קנה השדה ממרא קמא לפני ד' שנים, נאמן המחזיק שנתכווין לומר שהחזיק שנים הרבה, ודווקא אם יש לו עדים שהחזיק ז' שנים אבל בלי עדים לא מהני גם אם טען שהחזיק ז' שנים שחזקה במקום שטר עומדת ויש שטר נגד חזקת

כל הזכויות שמורות

אדוויס-הרבה יותר מיעוץ

יסודי

חסכוני

היימיש

הגליון בחסות:

מאיר כץ 052.712.6278 \ Advice7171@gmail.com

רח' עמוס 5 י-ם ' Email - sikumhadaf12@gmail.com ' בכל ענייני הגליון 052-7111-235